

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana (jud: M. Gandrabur)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: L. Bulgac, G. Dașchevici, A. Panov)

Î N C H E I E R E

11 martie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursurilor declarat de Inga Puzdrea, reprezentată de avocatul Andrei Iosip, și de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” împotriva Ingăi Puzdrea cu privire la încasarea datoriei, a penalității și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 03 octombrie 2019 a Curții de Apel,

c o n s t a t ă :

La 19 aprilie 2017, SA „Apă-Canal Chișinău” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ingăi Puzdrea cu privire la încasarea datoriei, penalității și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că la data de 21 mai 2015, Inga Puzdrea s-a adresat către SA „Apă-Canal Chișinău” cu cerere în vederea încheierii contractului privind livrarea apei și recepționarea apelor uzate pentru obiectivul - zonă de agrement din comuna Tohatin, mun. Chișinău.

Astfel, la 29 mai 2015, reprezentantul SA „Apă-Canal Chișinău” a ieșit la fața locului unde a efectuat conectarea la apeductul orășenesc și a primit contorul la evidență, fapt confirmat prin actul de sigilare din 29 mai 2015 și actul inspectării stării evidenței și folosirii apei.

La 09 iulie 2015 între părți a fost semnat contractul de furnizare a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare nr. 14-295-33 pentru obiectivul construcție provizorie, amenajarea zonei de agrement agroturistic.

Conform pct. 5.6 din contract, calculul pentru serviciile de alimentare cu apă și de canalizare, furnizate până la semnarea contractului, se va efectua cu începere din 29 mai 2015 de la indicațiile 00000 m³ a contorului de apă nr. 10024.

Reclamanta a menționat că la 08 iulie 2015 reprezentantul SA „Apă-Canal Chișinău” a întocmit actul inspectării stării de evidență și folosirii apei, fiind consemnat că de apă se folosesc, bazinele, baza de odihnă funcționează. Or, bazinele la momentul verificării erau umplute cu apă, volumul total de aproximativ 500 de m³.

Totodată a indicat că în data de 23 iulie 2015, în urma inspectării stării evidenței și folosirii apei, a fost depistat conectare neautorizată la rețelele de

alimentare cu apă rece la apeductul orășenesc - țeava conectată paralel cu locul racordării apeductului cu d -180 mm.

Reclamanta a precizat că în rezultatul efectuării calculului conform formulei ($5,16 \text{ m}^3 / \text{oră} \times 55 \text{ zile} \times 24 \text{ ore} / \text{zi}$), pe perioada din 29 mai 2015 - 23 iulie 2015 s-a stabilit un consum de 6811 m^3 apă.

În acest sens Comisia pentru examinarea încălcărilor în evidența serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare a aprobat calculul dat și a consemnat în procesul-verbal nr. 30 din 05 august 2015.

Drept rezultat al neexecutării obligațiilor contractuale, Inga Puzdrea a acumulat o datorie față de SA „Apă-Canal Chișinău” în mărime de 137 647,68 de lei, iar conform pct. 5.8 din contract, pentru perioada august 2015 - februarie 2017, s-a calculat o penalitate în mărime de 24 088,34 de lei, în total datoria fiind de 161 736,02 de lei.

Întru soluționarea litigiului pe cale extrajudiciară, reclamanta a expediat în adresa pârâtei reclamația nr. 11.5-08/133 din 29 martie 2017, care a rămas fără răspuns.

Prin hotărârea din 24 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de SA „Apă-Canal Chișinău” și s-a încasat de la Inga Puzdrea în beneficiul SA „Apă-Canal Chișinău” datoria în mărime de 137647,68 de lei; în rest pretențiile cu privire la încasarea penalității au fost respinse; s-a încasat de la Inga Puzdrea în beneficiul SA „Apă-Canal Chișinău” taxa de stat proporțional părții admise din acțiune în mărime de 4129,43 de lei.

Prin decizia din 25 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-au respins apelurile declarate de SA „Apă-Canal Chișinău” și de Inga Puzdrea și s-a menținut hotărârea din 24 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana.

Prin decizia din 13 februarie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de Inga Puzdrea, reprezentată de avocatul Andrei Iosip și s-a casat decizia din 25 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău cu trimiterea cauzei spre rejudecare instanței de apel, în alt complet de judecată.

Rejudecând cauza, Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 03 octombrie 2019 a respins ca neîntemeiată cererea Ingăi Puzdrea, reprezentată de avocatul Andrei Iosip, privind încetarea procesului.

Pentru a decide astfel, prin prisma art. 265 din Codul de procedură civilă, instanța de apel a considerat neîntemeiată cererea Ingăi Puzdrea, reprezentată de avocatul Andrei Iosip, de încetare a procesului.

Prin decizia din 03 octombrie 2019 a respins ca neîntemeiate apelurile declarate de SA „Apă-Canal Chișinău” și de Inga Puzdrea și a menținut hotărârea din 24 ianuarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana.

Pentru a decide astfel, instanța de apel, prin prisma art. 385 Cod de procedură civilă, art. 617 Cod civil, a considerat neîntemeiate apelurile declarate, concluzionând în sensul menținerii hotărârii primei instanțe.

Colegiul a învederat că la data de 05 august 2015 a fost emisă decizia consemnată în procesul-verbal al Comisiei pentru examinarea încălcărilor în evidența serviciilor de alimentație cu apă și evacuarea apelor uzate nr. 30 din 05 august 2015, prin care s-a calculat plata pentru consum fraudulos de apă, în volum de $6\ 811 \text{ m}^3$, de către Puzdrea Inga, pentru perioada 29 mai 2015 – 23 iulie 2015. Legalitatea deciziei menționate a fost verificată pe cale judiciară. Astfel, prin hotărârea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 07 iunie 2016, menținută prin

decizia Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2016, s-a constatat lipsa temeiurilor de nulitate a actului administrativ evidențiat și subsecvent a facturii emise în temeiul acesteia. Din aceleași acte de dispoziție judecătorești rezultă că, în temeiul actului administrativ nominalizat, a fost emisă factura fiscală seria CZ nr. 0903844 din 18 august 2015, prin care s-a impus spre plată lui Puzdrea Inga suma de 117 043, 20 lei. În așa situație, prin prisma art. 123 alin. (2) Cod de procedură civilă, atât consumul fraudulos de apă, cât și corectitudinea calculului efectuate de S.A. „Apă-Canal Chișinău” pentru atare consum nu se mai cer a fi dovedite.

În așa circumstanțe, Colegiul a menționat că prima instanță corect a reținut ca întemeiate pretențiile SA „Apă-Canal Chișinău” privind încasarea de la Inga Puzdrea a plății pentru consum fraudulos de apă. Hotărârea emisă în acest sens Colegiul o considerat-o legală și întemeiată, iar argumentele apelantei Inga Puzdrea, ca nefondate.

Întemeiată a considerat instanța e apel și soluția primei instanțe vizavi de tardivitatea cerinței privitor la încasarea penalității, or, potrivit art. 268 lit. a) Cod civil (redacția de până la 01.03.2019), se prescriu în termen de 6 luni acțiunile privind încasarea penalității.

Prin prisma art. 617 alin. (4) Cod civil, instanța de apel a relatat că această dispoziție se aplică debitorului consumator numai dacă în nota de plată sau în invitația de plată similară este indicat în mod special efectele menționate. La caz, reclamanta a indicat că penalitatea de întârziere în cuantum de 24 088, 34 lei este solicitată pentru perioada august 2015 – februarie 2017, însă în suportul pretenției respective anexează factura fiscală seria CZ nr. 0916829 din 30 septembrie 2015 și calculul penalității pentru perioada septembrie 2016 – februarie 2017, or, conform pct. 121 coroborat cu pct.11.2.5. și pct.5.8. din Regulamentul cu privire la serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare, statuează că suma penalităților urmează a fi prezentată consumatorului spre achitare într-o factură separată, penalitatea se indică în documentul de plată înaintat spre achitare pentru perioada imediat următoare, penalitatea se va include în documentele ulterioare de plată, cu indicarea sumei calculate. Însă, la caz, reclamanta nu a respectat aceste prevederi legale, ori, în conținutul avizului de plată anexat la materialele cauzei nu sunt reflectate consecințele neexecutării în termen a plății pentru serviciile furnizate, iar, Inga Puzdrea fiind informată abia prin reclamația nr. 115-08/133 din 29 martie 2017, recepționată la 03 aprilie 2017, oferindu-se un termen de 10 zile pentru stingerea datoriei.

În așa situație, Colegiul a considerat că prima instanță corect a reținut că pârâta nu poate fi considerată în întârziere din momentul contestării actului emis de SA „Apă-Canal Chișinău”, în baza căruia a fost emisă factura de plată, până la soluționarea definitivă a litigiului în instanța de judecată, astfel nefiind admisibilă pretinderea penalităților în temeiul facturilor eliberate de SA „Apă-Canal Chișinău” seria CZ nr. 0903844 din 18 august 2015 și seria CZ nr. 0916829 din 30 septembrie 2015, deoarece corelate cu data înaintării acțiunii, depășesc vădit termenul special de prescripție de 6 luni consfințit la art. 268 lit. a) Cod civil.

Din considerentele menționate, Colegiul a considerat legală și întemeiată hotărârea primei instanțe și nu a găsit temeiuri de a o anula.

La 27 decembrie 2019, Inga Puzdrea, reprezentată de avocatul Andrei Iosip, a declarat recurs împotriva încheierii și deciziei din 03 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei și încheierii instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi

hotărâri de încetare a procesului în conformitate cu art. 265 lit. a) Cod de procedură civilă.

În motivarea recursului s-a invocat că actele judecătorești ale instanțelor ierarhic inferioare au fost emise ca urmare a interpretării eronate a normelor de drept material și neaplicării legii care trebuia a fi aplicată.

Recurenta a menționat că raportând conținutul deciziei contestate la prevederile art. 239, art. 432 Cod de procedură civilă, jurisprudența CtEDO privind obligația instanțelor de a motiva hotărârile judecătorești, instanța de apel judecând apelul, a trecut în mod superficial asupra cerinței din cererea de apel și a aplicat și interpretat eronat normele materiale și procesuale aplicabile speței.

Astfel, recurenta a considerat că decizia recurată este una nemotivată, iar concluziile sunt expuse într-o formă evazivă, incertă, neavând putere de convingere, fără a fi supuse aprecierii pretențiile formulate în litigiu în raport cu materialul existent la dosar, precum și normele de drept ce reglementează acest aspect. Instanța de apel a reiterat argumentele instanței de fond, nu a examinat cererea de apel suplimentară și nici explicațiile sale.

Recurenta a opinat că instanța de apel urma să aplice în speță prevederile art. 393 alin. (1) Cod de procedură civilă și să înceteze procesul drept urmare a constatării condiției prevăzute la art. 265 lit. a) Cod de procedură civilă.

În special, a menționat că prezentul proces este inițiat la cererea SA „Apă-Canal Chișinău” cu privire la încasarea de la Inga Puzdrea a sumei în mărime de 137647,68 de lei, calculată conform deciziei emise la 05 august 2015. Înscrișul ce a stat la baza deciziei contestate, este un act administrativ al cărei legalitate a fost stabilită prin hotărârea irevocabilă din 07 iunie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani. De altfel, nu pune la discuție legalitatea acesteia, ci omisiunea instanței de a verifica competența sa la judecarea respectivei cereri. În esență, instanța de apel nu a luat în considerare prevederile art. 11 lit. j) Cod de executare, conform cărora sunt documente executorii și se execută conform normelor stabilite de prezentul cod hotărârile (deciziile) cu privire la aplicarea de sancțiuni eliberate de autoritățile publice și/sau de alte instituții abilitate prin lege cu funcții de reglementare și de control. Astfel, decizia SA „Apă-Canal Chișinău” din 05 august 2015 este un titlu executoriu și urma a fi pusă în executare forțată prin intermediul executorului judecătoresc și nu a instanței de judecată. Or, instanța de judecată nu este competentă de a se expune repetat asupra încasării sumei de 137647,68 de lei, având în vedere că aceasta a fost adjudecată printr-un act administrativ a cărui legalitate a fost verificată în mod irevocabil de către instanța de judecată.

Tot la 27 decembrie 2019, SA „Apă-Canal Chișinău” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat casarea parțială a actelor judecătorești, în partea în care a fost respinsă cerința de încasare a penalității, cu adoptarea unei noi hotărâri de admitere integrală a cerințelor acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că actele judecătorești ale instanțelor ierarhic inferioare, în partea cerinței de încasare a penalității, au fost emise ca urmare a interpretării eronate a normelor de drept material și neaplicării legii care trebuia a fi aplicată.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 03 octombrie 2019.

Materialele cauzei atestă expedierea participanților la proces a copiei deciziei motivate prin scrisoarea de însoțire din 31 octombrie 2019 (f.d. 24-25, Vol. II), or, la actele cauzei lipsește dovada de recepționare a acesteia de către recurenți.

Astfel, recursurile declarate la 27 decembrie 2019, sunt în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 27 ianuarie 2020, prin scrisoarea de însoțire nr. 2ra-339/20, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererilor de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței timp de o lună de la data recepționării (f.d. 83, Vol. II).

Conform avizului de recepție, intimații au recepționat copiile recursului la data de 30 ianuarie 2020 și la 05 februarie 2020 (f.d. 84-85, Vol. II), or, până la examinarea recursului nu au depus referință.

Examinând temeiurile recursurilor declarate de Inga Puzdrea, reprezentată de avocatul Andrei Iosip, și de SA „Apă-Canal Chișinău”, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile ca inadmisibile din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronată, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Inga Puzdrea, reprezentată de avocatul Andrei Iosip, și de SA „Apă-Canal Chișinău” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursurile declarate se referă la dezacordul recurenților cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursurile declarate de Inga Puzdrea, reprezentată de avocatul Andrei Iosip, și de SA „Apă-Canal Chișinău” ca fiind inadmisibile.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de Inga Puzdrea, reprezentată de avocatul Andrei Iosip, și de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău”, împotriva deciziei din 03 octombrie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat